

ภพน้อย ภพใหญ่

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบปัญหาธรรม วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

หลวงพ่ : ที่แรกเห็นไหมเขาพูดถึงที่แรก วันแรกที่บอกว่า ที่เห็นร่างกาย กำหนดอะไร

โยม : เห็นร่างกาย

หลวงพ่ : ยุบหนอพองหนอเหมือนกัน

โยม : ใช่.. เพราะว่ามันเป็นหลัก ต้องยุบหนอ พองหนอ

หลวงพ่ : ต้องหนอหมด นี้เราจะเทียบให้เห็นใจ แล้วอย่างนี้ที่ว่าถ้ามันเข้าถึงตรงนั้น ได้เห็นไหม เข้าถึงเวลาถ้ายุบหนอ พองหนอ แล้วถ้าจิตมันลงอย่างนั้นใช่ไหม พอจิตมันลงอย่างนั้นเพราะจิตมันเห็นกายอย่างนั้นนะ เรียบอกเลย ถ้าพูดถึงเพราะเราพูดเมื่อไหร่ เวลาเขามาถามปัญหาจิตหลุดนี้ เราถามว่าใครสอน ถ้าใครสอนนี้ เราจะจับประเด็นเขาแล้วว่าหลักการมาจากใคร

อันนี้ก็เหมือนกัน อันนี้บอกว่าไปยุบหนอพองหนอเหมือนกัน แต่เวลาถ้ามันลง เห็นไหม มันลงต่างจากยุบหนอพองหนอ ยุบหนอพองหนอเมื่อไหร่เห็นไหม บอกยุบหนอพองหนอเห็นไหม เสียงหนอ ทุกอย่างหนอ ยุบหนอพองหนอเพราะอะไร เพราะสิ่งที่ยุบหนอพองหนอหรืออย่างที่เราพูดเมื่อไหร่ว่า พวกอกิธรรมมันจะอยู่ด้วยปัญญาสามัญสำนึก คำว่าปัญญาสามัญสำนึก ปัญญาที่ วิญญาณอายตนะ

วิญญาณอายตนะ วิญญาณกระทบ นี่วิญญาณโลก วิญญาณรับรู้เขาเรียกวิญญาณอายตนะ ตาเห็นรูป หูได้ยินเสียง จมูกดมกลิ่น นี่วิญญาณอายตนะ วิญญาณโดยพื้นฐาน ถ้าใช้ปัญญาอย่างนี้นะ ทำไรก็ไม่บ้า ไม่หลุดหรอก เพราะมันสามัญสำนึกคิดได้ แต่ก็ยัง

หลุนนะ คนคิดมากยังเกรียด ยังเป็นบ้าอยู่ แต่ถ้าปัญญาสามัญสำนึกนี้มันไม่หลงสู่จิต
หรรอก ไม่หลง

เพราะมันเป็นวิญญาณอายตนะเห็นใหม่ วิญญาณอายตนะกับวิญญาณปฏิสนธิคน
ละวิญญาณ วิญญาณอายตนะคือวิญญาณในขั้น ๕ วิญญาณปฏิสนธิคือวิญญาณตัวเกิด
ตัวตายคือ วิถีจิต สมาธิคือตัวจิต จิตเป็นสมาธิ วิญญาณอายตนะวิญญาณรับรู้จากข้าง
นอก วิญญาณอายตนะนี้ ยุบหนอพองหนอ อภิธรรมนี้ รู้หนอ ลักแต่ว่าหนอ ทุกอย่าง
หนอ มันเป็นวิญญาณอายตนะ วิญญาณกระทบหมด นี่ไปถึงบอกว่า เวลาเขาพูดนะบอก
ว่าอะไรนะ อย่าสร้างสิ่งใหม่กับสิ่งที่มีอยู่ อย่าสร้างสิ่งใหม่

แล้วนี่ไม่ได้สร้างหรือ เช่นเราคิมก็คิมแล้ว คิมนี้คือคิมนะ หลวงปู่มั่นใน มุต
โตทัยเห็นใหม่ การดำรงชีวิตของเรา การเหยียด การคิม การค้อยู่ดำรงชีวิตเรา เราารู้สึกตัว
อยู่ตลอดเวลา คิมก็คิมเดี๋ยวนั้นเลย คิมหนอก็คิมไปแล้ว คิมส่วนคิมนะ แต่คิมหนอนี้
จิตมันสร้างอีกเห็นใหม่ นี่ก็เหมือนกันเวลายุบหนอพองหนอ สิ่งที่เราารู้สึกเห็นใหม่ มัน
อย่างนี้ แต่อันแรกมันยุบหนอพองหนอเหมือนกัน แต่ถ้าจิตมันลงนะมันไม่ได้ยินอะไร
เลยใช้ใหม่

โยม : ไม่ได้ยิน แต่ตรงนี้...

หลวงปู่ : มันหลงสู่จิต ถ้าหลงสู่จิตนะ ถ้าจิตเห็น จิตเห็นกาย ถ้าจิตเห็นกาย ตาม
ประสาเราเข้าอริยสัจแล้ว เข้าสติปัฏฐาน ๔ กายานุปัสสนา เพราะมันเห็นกายนี้สติปัฏ
ฐาน ๔ สติปัฏฐาน ๔ เราพูดถึงสติปัฏฐาน ๔ ของเรานะ ผู้ที่ปฏิบัติสติปัฏฐาน ๔ นี้ผิด
หมดเลย ผิดหมดเลยเพราะจิตเราเป็นโลกๆ เห็นโดยสามัญสำนึกไม่เป็นสติปัฏฐาน ๔
หรรอก สติปัฏฐาน ๔ วิปัสสนาญาณจะเกิดต่อเมื่อจิตสงบ จิตสงบไม่พัวพันจากจิตสงบเลย
ไม่ใช่พระสงบนะ นี่กว่าพระสงบถูกคนอื่นคิดหมด ไม่ใช่.. จิตสงบไม่ใช่พระ
สงบ พระสงบนี้เขาค้างชื่อให้

ถ้าจิตมันสงบ ตัวจิตสงบ เพราะจิตสงบ จิตเป็นกลางตัวจิตเห็น ถึงจะเป็นสติปัฏ
ฐาน ๔ นอกนั้นถ้าจิตไม่สงบ สติปัฏฐาน ๔ ผิดหมด! โกหกหมด! แล้วพอจิตมันสงบ
ขึ้นมามันเห็น เห็นใหม่ เห็นกาย พอเห็นกายอย่างนี้ปั๊บนะ ไปถามคนที่ไม่เคยเห็น มัน

ตอบไม่ได้หรอก แล้วถ้าไปถามเขานะ เขาจะถามว่าเห็นอย่างไร เพราะเขาไม่เคยเห็น
อย่างเราเอาภาษาโบราณมาให้นักศึกษาสมัยปัจจุบันอ่าน มันอ่านไม่ออกหรอก

ไอนี้ก็เหมือนกัน เราไปเห็นของเรา ความรู้สึกของเรา แล้วเราเอามาให้คนอื่น ให้
คนอื่นให้เราอ่านไม่ออกหรอก พอไปเห็นกายอย่างนี้ปั๊บ เขาก็ตีความเลย อันนี้เป็น
นิมิต เหมาลงแข่ง อะไรอีกเยอะ นิมิตหมดเลย แล้วนิมิตไม่ดีด้วยนะ อ้าว..เวรกรรม อ้าว..
ไม่ดีก็เอาถูกไปมาสิ นี่กูเห็นเองจะทำยังไง แล้วเป็นนิมิตแล้วเอ็งจะแก่นิมิตอย่างไร นี่พอ
แก่นิมิตแล้ว ถ้าจิตมันสงบแล้ว พอมันเห็นอย่างนั้นนะ ถ้าเห็นจริงนะ พอเห็นจริงนะ
จนพองสยองเกล้า แล้วพอเห็นออกมานะ โหย! โลงไปหมดเลย ว่างไปหมดเลย เพราะ
อะไร เพราะมันได้ มันเหมือนทำความสะอาดทีหนึ่งนะ จิตนี้ได้ล่อนสักทีหนึ่ง จิตมัน
จะปล่อยวางสักทีหนึ่ง ปล่อยวางชั่วคราว

นี่ถ้าข้อเท็จจริงมันเกิดมันเกิดอย่างนี้แล้วฝังใจมาก แล้วทำอีกจะได้ไหม ไม่มีทาง
เพราะอะไรรู้ไหม เพราะคำพูดมันฟ้องว่าสับสน สับสนคือว่าทำโดยที่ว่า มัน
เหมือนกับเราทำไปโดยที่ไม่รู้ว่าต้นสนกลใน ไม่รู้ต้นสายปลายเหตุ มันผลัวะ! มาเลย
อย่างนี้ โอ้โฮ.. เออกูก็รู้อยู่ ผลัวะๆ มากี่เห็นใช่ไหม แต่กูไม่รู้จะทำอย่างไรมันมาถึงตรงนี้
ได้วะ แล้วจะทำอีก เออ.. กูทำไม่ถูกละ

โยม : ที่นี้เวลาหลักการที่ว่าเราเจออะไรที่มันปรากฏอย่างนี้ เช่นเขาบอกให้
อะไร ให้วิภาเคธ้าเห็นนิมิตอะไรเยอะแยะ

หลวงพ่ : ไซ้ ไซ้ ไซ้ วิภาเคธนะนี้พูดโดยหลัก นี่โดยหลักแต่เวลาทำนะ เวลาทำเข้า
ไปแล้วนี้ วิภาเคธ จะเอาอะไรไปวิภาเคธ แล้วจิตอยู่ตรงไหนนะ แล้วสติจะตั้งมันอย่างไร
ละ แม่่ง! ขยับไม่ถูกเลย ที่นี้พอถ้ามันทำบ่อๆ มันต้องทำบ่อๆ นี่คือจิต นี่คือกำลัง แล้ว
นี่ๆ คือความรำพึง รำพึงนะ เวลาเราบังคับจิตให้วิภาเคธอย่างนี้ๆ มันอยู่ที่เราฝึกจิตเรา
วิภาเคธใครทำ สมองทำหรือจิตทำ

โยม : ต้องจิต

หลวงพ่ : ต้องจิตทำ ถ้าจิตทำ ถ้ามันทำนาญมันสงบเข้ามาเห็นไหม เวลาเจออย่าง
นั้น เจอไล่เป็นส่วนๆ ไปนะ ไล่กายๆ พอไล่กายไปแล้วนี้ถ้ามันทำเห็นก็เห็น ถ้ามันทำเห็น

กลับมา นี่พอกลับมานี้ ถ้ามันยุบหนอพองหนอมันก็ว่าไปเรื่อยๆ แต่ถ้าพุดถึง เป็นพุทโธ ก็ต้องพุทโธ พุทโธให้มันชัดๆ ขึ้นมา พอจิตสงบก็ออกไปอีก อันนี้อันหนึ่ง อันนี้ได้เห็น ตามข้อเท็จจริง แต่อย่างพุดครั้งนี้ครั้งที่ ๒ เห็นไหม เวลาเขาก็ยุบหนอพองหนอมันอยู่เห็น ใหม รู้หนอเสียงหนอทุกอย่างหนอไปหมดเลย เป็นหนอไปหมดเลย ที่นี้หนอ นี่ วิญญาณอายตนะเห็นไหม ความรู้มันหยาบไหม มันไม่เข้ามาสู่นี้ ไม่เข้าหอรอก

โยม : แต่ว่าคือวันนั้นมันจะหลายวันแล้วมันเป็นช่วงที่เราฝึก ฝึกอย่างต่อเนื่อง อารมณ์มันบางครั้งก็ขณิกะ บางครั้งก็อุปจาระ มันก็จะคือมันค้างมานะคะ เราารู้สึกว่ามัน ยังโยก มันยัง...

หลวงพ่ : เห็นด้วย อันนี้เห็นด้วย อันนี้เห็นด้วย

โยม : มันก็เลยปรากฏตรงนั้นขึ้นมา แต่ที่นี้ว่าภาวะที่อย่างนี้ หนูก็คิดว่าหนูจับ ถูกแล้วว่า จิตมันเข้าไปจับตรงนั้น แล้วก็ถอยกลับมา ก็พยายาม แต่มันก็ยังไม่ชัด แต่ก็ ปล่อยมันเป็นธรรมชาติว่าให้มันชัด

หลวงพ่ : แล้วตอนนี้กำหนดอะไร หนอ.. ?

โยม : ตอนนี้หรือคะ ตอนนี้ก็กลับมาพุทโธ แต่ก็รู้ชัดว่าพอดึงตรงนั้น รู้ว่าเป็น อย่างนั้น รู้หนอ.. แต่ก็ใช้พุทโธด้วย

หลวงพ่ : ใช่.. เราจะพุดนะ คำว่าหนอ หรือคำว่านามรูปต่างๆ ความจริงแล้วนี่มันก็เป็นสมมุติอันหนึ่งเหมือนกันหมดเลย แต่มันผิดคือมันผิดตรงที่ว่า มันผิดตรงเป้าหมาย เจตนาไง เพราะเจตนาบอกว่าสมณะเป็นสิ่งที่น่ากลัว

เราก็เลยไม่ยอมให้จิตมันลงสมณะ เราต้องการวิปัสสนาใจ ความจริงใจหนอไม่ หนอ หรือว่าพุทโธต่างๆ นี่ ถ้าท่องโดยข้อเท็จจริงนะ มันจะคิดอย่างไรก็แล้วแต่ ถ้า ข้อเท็จจริงมันเกิดนะ มันจะไปเกิดอีกอย่างหนึ่ง อย่างที่มันคิด นี่มันผิดที่ตรงเป้าหมาย เพราะเป้าหมาย เราไปตั้งเป้าหมายไว้อีกอย่างหนึ่ง แล้วข้อเท็จจริงมันจะเป็นอีกอย่าง หนึ่ง

นี่..มันขัดแย้งกันตรงนี้ไง แต่ถ้าพุทโธๆ นี่คือว่า เราพุทโธไปโดยพุทโธเลย เป้าหมายให้มันลงตามความเป็นจริงของมันเลย เราไม่มีเป้าหมาย

แต่อภิธรรมนี่เขามีเป้าหมาย เป้าหมายคือว่ารังเกียจสมมติ รังเกียจสมณะ เพราะสมณะไม่เกิดปัญญา

พอรังเกียจปั๊บนะ เราตั้งเป้าหมายไปอีกเป้าหมายหนึ่ง แต่เราทำไป ความจริงมันไม่เป็นเป้าหมายนั้นหรอก เพราะอย่างที่ว่า พุคเมื่อไหร่เนี่ย วิญญาณที่พวกมันเข้าใจกันนะว่าปัญญาๆ มันเป็นปัญญาเปลือก เป็นปัญญาอายตนะหมดเลย อายตนะนี่มันเป็นอายตนะของจิต เพราะอายตนะ ตาหู จมูก ลิ้นกายนี้ ถ้าไม่มีจิตรับรู้เนี่ย มันภาพนี้เบลอหมดไม่รู้หรอก

แล้วถ้าไม่มีตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจจริงๆ มันก็คิดของมันเองได้ จริงๆ ก็ลงสู่จิตหมดนี่แหละ จริงไหม อันนี้พอเสียงมันรับรู้อยู่นี้ ที่ว่าหนอ มันกระทบๆ อยู่เนี่ย เมื่อไหร่ที่บอกว่ามันแตกต่าง แตกต่างตรงอารมณ์ที่ลงอันนั้น เราจะชี้ให้เห็นเลยนะ ถ้าคนมีประสบการณ์ มันเหมือนกับเอาประสบการณ์เขามาอธิบาย มันมีพยานเลย ไม่ใช่หลวงพ่อบุคคลเดียวแล้วห้ามคนอื่นเถียง นั่นๆ พุคอยู่นั่นเนี่ย มันต้องมีพยานใจ

พยานว่าถ้าจิตมันลงเห็นกาย อารมณ์เป็นอย่างไร จิตที่ยุบหนอพองหนออยู่ ที่มันรับรู้ตรงนั้นเนี่ย อารมณ์เป็นอย่างไร แล้วเอามาเทียบกันว่าสมาธิกับไม่สมาธิแตกต่างกันอย่างไร แล้วภาพที่เกิดจากสมาธิกับภาพที่เกิดจากจินตนาการเนี่ยแตกต่างกันอย่างไร

นี่ปัจจุตัง พระพุทธเจ้าสอนอย่างนี้ พระพุทธเจ้าบอกไม่ให้เชื่อพระพุทธเจ้านะ ไม่ต้องเชื่อ เองไม่ต้องเชื่อ เพราะเชื่อไม่มีประโยชน์เลย แต่ถ้าทำขึ้นมา แล้วตอนนี้พอมันเกิดขึ้นมาอย่างนี้ เป็นคนเกิดเอง เราถึงจะชี้ให้เห็นเองเลยว่า ถ้าจิตมันลงเป็นอย่างนี้ แล้วถ้าจิตไม่ลง จิตไม่ลง หรือจิตไม่ลงแล้วนะ มันอยู่ที่เจตนาเนี่ย

เพราะเจตนาบอกใจใหม่ เจตนาบอกสมณะมันเป็นสมณะ เพราะอภิธรรมมาโอ้อ้อ.. บอกสมณะ ทุกคนกระโดดเลย กลัวมากเลยกลัวสมณะ

“บอกโอ้อ้อ.. พวกมันนี่แปลกเนอะ กลัวตังค์วะ ถ้าตังค์ไม่เอาให้กูเถอะ”

โยม : เขาจะกลัวว่าเราไปติดที่สมณะ แต่เราไม่ติด

หลวงพ่ : ไซ้.. เพราะเจตนาเขาอย่างนี้ไซ้ไหม คิดดูสิว่า เรายังบอกเลยพวกนี้นะ เขาบอกเขาทำงานกัน แต่เขาไม่มีความอยาก เขาไม่ต้องการตั้งค์ เอ้อ..แปลกเนอะ แล้วคนที่ทำงานที่ไม่ต้องการตั้งค์นี้นะ ผลงานนะ มันก็ละนะ เพราะเราไม่ต้องการตั้งค์ไซ้ไหม แต่ถ้ามันต้องการตั้งค์ขอผลตอบแทนไซ้ไหม มันก็ต้องตั้งใจทำ แล้วจะได้ผลตอบแทนมา แล้วผลตอบแทน ตั้งค์คือทุน ทุนคือสมาธิ สมาธิเราใช้คำว่าทุน ถ้าไม่มีทุนจะทำอะไรไม่ได้เลย ไม่มีสมาธินะไม่มีฐานที่ตั้ง สัต ปัญญาทุกอย่างเกิดบนจิตหมด สติอะไรทุกอย่างเกิดบนจิตหมด

แล้วอย่างที่ว่าภพนี้เห็นไหม ที่เขาว่าภพนะ ภพก็คือค้นหาเป็นคนสร้าง ถ้าคิดขึ้นมาก็เป็นภพ ไม่คิดก็ไม่เป็นภพ ภูตรูป มหาภูตรูป ภพหยาบ ภพละเอียด นี่ภพหยาบๆ นะ แล้วถ้าภพละเอียด แล้วถ้าคิดว่าละเอียดมันก็ต้องใหญ่กว่าๆ

ไม่ใช่.. ดูหลวงตาพุดสี อวิชชาคือนางสาวจักรวาล เราว่าอวิชชาคือยักษ์คือมาร โอ้โฮ.. อวิชชาน่ากลัวมากเลยนะ หลวงตาบอกว่าอวิชชา โอ้โฮ.. เข้าไปเห็นอวิชชามันสว่างไสว มันส่องไส ไหนว่าอวิชชาเป็นยักษ์วะ อวิชชามันหลอกกูด้วย มันเรียกกูไปนอนด้วย กูไปจมอยู่กับมัน อวิชชาเนี่ย.. ความคิดเรากับความจริงแตกต่างตลอด ถ้าเราไปคิดว่าสิ่งที่เป็นกิเลส อวิชชามันน่าเกลียดน่ากลัว เพราะเราเห็นเป็นโทษของมัน พระพุทธเจ้าเห็นโทษของมัน

พระพุทธเจ้าถึงอธิบายให้เห็นถึงว่าเป็นโทษของมัน แต่ถ้าเวลามันอยู่กับเรา มันส่องไส มันละเอียดลึกซึ้งเกินกว่าเราคาดการณ์มันไม่ได้ เหมือนกับคอมพิวเตอร์ เขาว่าคอมพิวเตอร์เลยนะ ยักษ์ใหญ่โตไปหมดเลยนะ แต่คอมพิวเตอร์คือความเสมอภาค คอมพิวเตอร์คือการเห็นใจต่อกัน

นี่ก็เหมือนกัน กิเลสเป็นของน่าเกลียดน่ากลัวเป็นของร้ายกาจ โอ้เราก็นั่นเลยนะ แม่่ง ยักษ์ตัวใหญ่ๆ เลยนะ

หลวงตาเข้าไปบอกว่า “โอ้โฮ.. มันสวยยิ่งกว่านางสาวจักรวาลอีก”

ไหนดว่าอวิชชามันน่ากลัววะ เพราะมันเป็นอย่างนี้เราถึงติดมัน นี่มันกลับกันเห็นไหม นี่ภพน้อย ภูตรูป มหาภูตรูป ภูตรูปเขาว่าภพมันจะเกิด เขาว่าภพมันจะเกิด เกิดเพราะตัณหา ไม่มีตัณหาก็คือพระอรหันต์ไง แล้วไม่มีตัณหานะ ตัณหามันอยู่บนอะไร ภพน้อย ภพใหญ่ เวลาเขาอธิบายตรงนี้เรางงมากเลย ก็เลสสวะ อวิชชาสวะ ภवासวะ มันเป็นตัวหลักเลย

แล้วที่ว่าภพที่เกิดจากตัณหา คือตัณhamันสร้างภาพ มันคิดขึ้นมามันถึงมีภพ เขาเรียกความคิดเป็นภพไง ภพน้อยภพใหญ่ เพราะเขาไม่เคยรู้จักภพน้อยภพใหญ่ เขาไม่รู้จักอะไรเลย อันนี้มาตรงนี้ไง มาตรงนี้เห็นไหม เวลาเรียกวิญญาณอายตนะนี้ภพน้อย

แล้วนี่โลกเขารู้จักกันได้แค่นี้ไง ธรรมชาติพระพุทธรูปเจ้านี้สุดยอดเลย แต่คนสอนนงูฉก
ภาวะไม่ถึง พระพุทธรูปเจ้าพุทอย่างหนึ่งตัวเองตีความไปอีกอย่างหนึ่ง

แล้วถ้าตีความต่างจากความคิด เราคิดได้จะหาว่าเราเป็นคนครี คนล้ำสมัยไป ต้องตีความเป็นวิทยาศาสตร์ไป ถ้าพูดถึงภพ ภพเห็นใหม่ เวลาความคิดเกิดขึ้นมา เสียงเกิดขึ้นมานี้รู้ะภพ เออ.. ภพวะภพ ไอ้ภพนี้มันภพอาศัย ภพมันจรมานะ ไอ้ภพแท้ๆ นี่ ห่า.. มึงไม่เคยเห็นมันนะ เขาถึงบอกว่าไม่มีภพเป็นพระอรหันต์เลย ปล่อยวาง เวรกรรม.. ยิ่งอ่านยิ่งดูนะ ยิ่งเศร้าใจ นี่พูดถึง..เพราะแนวคิดอย่างนั้นกับแนวคิดอย่างนี้ มันอันเดียวกัน

เพราะแนวคิดอย่างนี้เป็นแนวคิดแบบโลก เพราะแนวคิดแบบโลก แล้ววางสเติร์ปไว้ พอวางสเติร์ปไว้ก็สอนกันมาแบบนี้ไง พอสอนกันมาแบบนี้ พอใครทำได้อย่างนี้ก็ถูกต้อง แล้วพอไปเห็นของจริง พอไปเห็นกาย ถ้าไปบอกเขาละ นี่ยังดีนะ เขาบอกเขาไม่ตอบนะ

ถ้าเขาบอกนี่ผิดแล้ว นี่เห็นนิมิต คนเห็นนิมิตนี่ผิด เอ๊ะ! เห็นนิมิตนี่ผิด งั้นก็ต้องกลับมาถามคนที่เห็น ว่าคนที่เห็นนะผิดหรือถูก ผิดหรือถูกตรงไหน ผิดหรือถูกกว่าเห็นแล้วมันได้สลดสังเวช ธรรมะ! ธรรมะไง ปลงธรรมสังเวช! ปลงธรรมสังเวช! สภาวะธรรมเกิดแล้ว แล้วจิตเป็นคนปลง พิจารณา แล้วมันสลดสังเวช มันถอดมันถอน อารมณ์ความรู้สึก เอ..แล้วว่าใครผิดวะ เอ..ใครผิดวะ

ทีนี้เพียงแต่ของอย่างนี้เวลามันเกิด นี่เกิดจริง นี่ปัจจัยตั้ง เกิดจริง แต่เกิดจริงมันก็ผลจากที่เราปฏิบัติมา ไอ้คำบริกรรมอะไรต่างๆ เห็นไหมเราจะพูดบ่อย เวลาพุทโธๆ หลวงปู่เจี๊ยะบอกเลยเขาว่าพุทโธโง่

หลวงปู่เจี๊ยะไปพูดกับพระมหา ถามว่า “แล้วถ้าคนมันโง่ มันอยากปฏิบัติ มันบอกว่าจี้ จี้ จี้ มันสงบได้ไหม”

เออ.. เขาบอกว่า “ได้” กำหนดจี้ จี้ จี้ ยังสงบได้เลย แล้วยุบหนอพองหนอทำไมสงบไม่ได้ มันสงบได้ แต่มันไปขัดแย้งกันตรงที่เจตนาไง เพราะเจตนาบอกสมณะ มันเป็นสมณะ มันไม่ดี มันไม่เกิดปัญญา

ตรงนี้ ตรงเจตนา ไอ้ตรงเจตนาที่ตั้งเป้ากัน ตรงนี้มันผิด เพราะคนมันไม่เคยผ่านทางมันไม่รู้ ทีนี้พออย่างของพวกเรา ไอ้สมณะคือพื้นฐาน ต้องทำจิตสงบก่อน แล้วอย่างเราพูดบ่อยตอนนี้พยายามมาพูดบ่อย เคี้ยวพอมันจิตเราก็คงจะข้ามไปแล้ว

เพราะหลวงปู่มันบอกว่า ต้นคดปลายตรงไม่มี ต้นคดงอ ปฏิเสธไง มันคดไปก่อนละ ถ้าต้นตรงเห็นไหม ต้นตรง สีล สมาธิ ปัญญาต้นตรง ถ้าต้นไม้มันขึ้นลำต้นตรงประคองไว้ดี มันจะชะรุคขึ้นไปเลย ต้นไม้พอเสร็จแล้ว คดลงดินไปเลย แล้วจะให้มันทะลุไปงอกได้โลกไปโผล่อีกโลกหนึ่งไง

โยม : อีกอันหนึ่งอันนี้สุดท้ายจริงๆ มีเยอะค่ะ อันนี้ประมาณวันที่ ๒๐ ได้ละ เพราะเข้ามาที่ ๑๓ วันค่ะ ประมาณที่ ๒ ก็ลุกขึ้นมานั่งสมาธิ แล้วก็พอจิตนิ่งก็แผ่เมตตาธรรมอัปมัญญา ทีนี้พอไปนะจะเห็นจิตมันเป็นคลื่นนะค่ะ เป็นกระจาย เป็นวง วง วง วง วงออกไป แล้วเราก็ไม่แช่ตรงนั้นนะ พอปล่อยไปแล้วมันเป็นเวลานานเหมือนกัน เพราะนั่งช่วงนั้นมันจะประมาณ ๑ ชั่วโมงนะค่ะ ก็กลับมาที่จิตมันก็ยังออกวิปัสสนาได้ แต่ก็ไต่ขึ้นข้างนอกก็ยังรู้อยู่ พอกลับมาเสร็จก็ยังเห็นจิตมันเคลื่อนๆ ตัวไปเหมือนกัน ความรู้สึกตอนนั้นที่เมตตามันก็ส่งออกไปค่ะ ก็ทำไปก็รู้สึกคิดตรงนั้น ก็เล่าให้พระอาจารย์ฟังเสร็จแล้ว มันเป็นภาวะค่ะ ทีนี้ว่าทำแล้วอย่างนี้ถูกไหมว่า เรา

หลวงพ่ : ถูก.. เมื่อวานพูดใช่ไหม เมื่อวานพูด ฝึกปัญญาเห็นไหม ถ้าเริ่มต้นอย่างนี้ ถูก.. ถูกหมด ถ้าบอกว่าผิดเคี้ยวเราจะเริ่มต้นกันตรงไหน บอกว่าถูก แต่ถูกนี้ไม่ใช่

เป้าหมายที่เราทำสิ้นสุดแล้ว ถูก.. ถูก.. แต่ต้องทำไปเรื่อยๆ ถูกทางใจ อย่างเช่นเรา
แผนที่ คุณนี้ถูกไหม ถูก.. แต่ยังไม่ได้เดินเลย ยังไม่ถึงที่หรรษา นี่มันถูกไหม ถูก..

โยม : คือมันก็ขึ้นทั้งสมาธิไปกับวิปัสสนาไปอย่างนี้ละ แล้วตอนหลังนี้พอรู้สึก
หนูเหนื่อย หนูเลยกลับมาพุทโธ พุทโธ ตรงนี้มันไม่ให้หนูพัก หนูก็พุทโธแอบมาพัก

หลวงพ่ : เหมือนเมื่อที่ที่เราพูดละนะ เมื่อที่เราพูดไอ้ที่เมื่อวานที่เราพูดนะ เวลามัน
ฝึกปัญญา มันไม่ใช่ว่าจะลงอุปปนาสมาธิแล้วเกิดปัญญา แล้วปัญญาจะฆ่ากิเลสเลย
มันไม่ใช่หรรษา มันต้องฝึกไปเรื่อยๆ ใจ ปัญญาต้องฝึก หลวงตาจะพูดบ่อยเลย ปัญญา
ต้องฝึกฝน ปัญญาจะเกิดเองไม่ได้ ถ้าปัญญาเกิดเองฤทธิไชโยเป็นพระอรหันต์ไป
หมดแล้ว ปัญหานี้เราต้องฝึกฝนเหมือนกัน

การฝึกของเรา ฝึกโดยถ้าเป็นปุถุชนนี้ฝึกเป็นโลกียปัญญา ก็ฝึกเข้ามาสู่สมณะนี้
แหละ ฝึกเข้ามาสู่ใจสงบ ใจสงบเป็นฐานแล้วนี่เกิดปัญญาอีก มันจะเป็นโลกุตตรปัญญา
มันจะเป็นวิปัสสนาไปละ แล้วเรารู้อย่างนี้ รู้เองตรงไหน รู้เองที่ว่า โอโฮ..ทำไมมันถอน
มันเบาขนาดนี้ละ เมื่อก่อนมันกว้างเหมือนกัน ทำไมไม่กว้างอย่างนี้ละ มันกว้างต่างกันมาก
เลย แต่ว่างต่างกันขนาดไหน ถ้ายังไม่สิ้นสุดนะ ว่างอย่างนี้ละ เดี่ยวเสื่อมหมดเลย

ตอนนี้ว่างมากเลย พอมันเสื่อมหมดเลย มันก็ทุกข์หมดเลยเหมือนกัน นี่มันว่าง
ขนาดไหนแล้ว เราก็ต้องรักษามัน แล้วถ้ามันเสื่อมไปแล้ว เสื่อมก็เสื่อมไป เพราะมันเป็น
ความจำเป็นของมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องมีอาชีพ มนุษย์ต้องออกไปทำงาน ถ้ามันเสื่อมก็
คือเสื่อม พอถ้ามันเสื่อมตุนะ ไปคิดแต่ไอ้ฐึ้นนะ ไอ้ปัจจุบันแม่งไม่เอาละ แล้วเมื่อไร
มันจะกลับไปตรงนั้นอีกละ

โยม : คือพอออกมาจากสมาธิเสร็จ ก็กลับมาอยู่ในภาวะชีวิตปัจจุบัน มันก็รู้ว่า
เออ.. เรากลับไปทำอย่างนั้นไม่ได้แล้ว ก็เข้าใจว่า เออ.. มันเสื่อมแล้วเรา เอ่อ.. เขาเรียก
อะไร ตอนนั้น มันก็จะเห็นว่าปัญญาที่เราเห็นว่ามันอยู่ ว่าเราเข้าใจว่ามันเกิดขึ้น แล้วมัน
ก็หายไป แล้วเราก็ไม่ไปติดกับสิ่งที่เราได้ปฏิบัติมาละ แล้วก็มองไปอย่างนี้ธรรมดา

หลวงพ่ : เดี่ยวก็เกิดอีก มันมิได้มันก็เสื่อมได้ เสื่อมได้ก็ต้องมิได้ มันมิได้มันก็
เสื่อมได้ มันเสื่อมได้มันก็ต้องมิได้ หลวงตาก็คิดอย่างนี้ ทุกคนคิดอย่างนี้ มันมีมาแล้วก็

เสื่อมไป เสื่อมไปมันก็ต้องกลับมา เวลาเราพูดตอนเย็นๆ นะ เราพูดกับพวกนั้นบ่อยเห็นใหม่ ว่าสมาธิเสื่อม สมาธิเสื่อม ถ้ามันอยู่ที่เหตุนะ มันกำหนดพุทโธตั้งสมาธิไว้นะ มันถึงสมาธิ สมาธิยังไม่หนีจากมันไปเลย เพราะเราสร้างเหตุของเราไว้

อันนี้พอมันเสื่อมเข้าไปแล้ว เหตุไม่ได้สร้างใจ เจอแต่ผลใจ โอ้ย.. สมาธิเสื่อมๆ แล้วพอ เห็นใหม่ เขาบอกว่าบางทีเขาพูด ตรงนี้เราจับไม่ได้ เขาบอกว่า สติ สมาธิ ปัญญา เป็นอนัตตา ญิบบอกว่า สติ สมาธิเป็นอนัตตาได้ยังไง สติ สมาธิเป็นอนิจจัง มันเกิดขึ้น ตั้งอยู่แล้วก็ดับไป มันเป็นอนิจจัง ใครบอกมันเป็นอนัตตา

เพราะถ้าเป็นอนัตตานะ อนัตตาคือมันไม่มี ไม่ต้องทำอะไรก็ได้ แต่ถ้าเป็นอนิจจังนะ มันเกิดได้เสื่อมได้ มันเสื่อมได้ มันเกิดได้ เพราะเป็นอนิจจัง มันมาก็ได้ มันไปก็ได้ มันมีของมันตลอดเวลา นี่มันเป็นอนิจจัง เขาบอกสติมันเป็นอนัตตา ทุกอย่างเป็นอนัตตา

อนัตตาคือมันไม่มี ไม่มีก็ไม่ต้องทำ แล้วอยู่เฉยๆ แม่งเกิดเอง ใจของเราไม่เกิดเองหรอก มันเป็นอนิจจัง มันมีได้ก็เสื่อมได้ มันเสื่อมได้ก็มีได้ พอมีได้เราก็อำนาจขึ้นมา พอมันเป็นอนิจจัง เราสร้างขึ้นมาจนมันมั่นคง จะว่าเป็นอนิจจังก็ไม่ได้ มันก็มั่นคงของมัน มันจะชำนาญของมัน แล้วชำนาญของมัน มันเข้าไปรื้อค้นขึ้นมา ไปรื้อค้นขึ้นมามันเห็นสภาวะอนัตตา

สภาวะอนัตตานี้ กาย เวทนา จิต ธรรม เป็นที่เหยียบย่ำไปของจิต อนิจจัง ทุกข์ขังอนัตตา มันก็เป็นการเหยียบย่ำไปของจิต แม้แต่ตัวอนัตตาก็ไม่ใช่ธรรม เพราะตัวอนัตตานี้เป็นตัวสภาวะ

สภาวะธรรม.. สภาวะธรรม.. สภาวะธรรมเป็นอนัตตาใช่ไหม มันแปรปรวนใช่ไหม แล้วถ้าอนัตตาเป็นสภาวะธรรม แล้วสภาวะธรรมมันเป็นอนัตตา แล้วมันแปรปรวนอยู่อย่างนั้น แล้วมันเป็นธรรมตรงไหนวะ เออ! มันเป็นธรรมตรงไหนวะ ก็มันยังแปรปรวนอยู่นะ มันยังเป็นอนัตตาอยู่ มันเป็นธรรมตรงไหน โอ้..เมื่อวานก็มาให้นั่นนะ เขาบอกนิพพานก็เป็นอนัตตา

เออ..กว่า ก็ไหนมึงไปเถียงกับเขา ไปเถียงกับเขาว่า นิพพานเป็นอรรถากับ
ธรรมกาย ว่านิพพานเขาเป็นอรรถานี้ นี่หลวงตาบอกนิพพานเป็นนิพพาน มันก็บอก
นิพพานเป็นนิพพานแล้วนี่ ทำไมบอกนิพพานเป็นอนัตตาอีกแล้ว

คือคนมันไม่มีหลักใจ พูควันนี้อย่างหนึ่ง พรงนี้อีกอย่างหนึ่ง เดี่ยวพูดคราวหน้า
ผิดอีกแล้ว เขาก็บอกนิพพานเป็นอนัตตานะ สภาธรรมเป็นอนัตตา นิพพานเป็นอนัตตา

คือว่าเวลามันพูดไปนี่นะ คนมันไม่มีหลักเวลาพูดๆ อะไรไป มันไม่มีหลักใจ มัน
พูดแบบว่ากลอนพาไปนะ เสร็จหมดละ! แล้วไปจำไอ้คนโน้นมาหน่อยหนึ่ง จำคนนี้มา
หน่อยหนึ่ง อะไรคำไหนเป็นคำไฮไลท์ ก็จำเขามาหน่อยหนึ่ง พอจำเขามา ไอ้... รู้แต่จำ
มาขยายความไม่ถูก เขาหมายความว่าไง.. ไม่รู้

เพราะไอ้คำนี้ขอพูดอีกทีหนึ่ง ไอ้คำว่าได้ฉาน ๒ แล้วนี่ ได้ฉาน ๒ ผิด.. ได้
ฉาน ๒ ถ้าได้ฉาน ๒ นี่ยังพอฟังได้นะ ไอ้นี้ได้ฉาน ๒ ได้ฉาน ๒

ถ้าฉาน ๒ นี่มันต้องมีระดับของจิต ระดับของจิตนี้มันพัฒนาขึ้นมา ฉาน ๑
ฉาน ๒ ฉาน ๓ ฉาน ๔ นี่ แล้วฉานนะ ฉาน ๑ ฉาน ๒ ฉาน ๓ ฉาน ๔ แล้วก็รูป
ฉาน อากาสนัญญาตนะ อากิญจัญญาตนะ วิญญาณัญญาตนะ เนวสัณญานา
สัณญายตนะ มันเป็นอันหนึ่ง

ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ มันเป็นอีกอันหนึ่ง ถ้ามันเป็นฉานทำไม
พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าพูดถึงสมาธิละ ทำไมไม่พูดถึงฉานละ แล้วหลวงตาท่านก็
บอกไม่พูดเรื่องฉานเลย อันนี้พอบอก ฉาน ๒ ฉาน ๓ ฉาน ๔ มันเป็นระดับไหนว่า
ฉาน ๒ ฉาน ๓ ฉาน ๔

แล้วใครว่า ฉาน ๒ ฉาน ๒ เขาพูดคำนี้ขึ้นมาเขาจะอวดว่ากูรู้ได้กว่าพวกมึง
ฉาน ๒ นะ กูสูงกว่าไง แต่ในความรู้สึกเรานะ ไอ้คนพูดก็ไม่มี ไอ้คนตอบก็ไม่มี ถ้ามี
พูดอย่างนี้ไม่ได้หรอก

เพราะไอ้ที่มันเห็นๆ มันเป็นอุปจาระ ไอ้ฉานมันเป็นกำลัง ฉานนะนี่จิต ในตัวจิต
มีพลังงานมันออกมาอยู่ที่ตัวขั้น มันขึ้นก็ลง มันจะมีกำลังของมัน แล้วที่มันเหาะเหิน

เดินฟานี่ มันอยู่ที่ตัวนี้ มันไม่ได้อยู่ที่ตัวจิต ที่นี้พอมันเข้ามาอยู่ที่ตัวจิตใจ ตัวสมามันอยู่ที่ตัวจิต ที่นี้ตัวจิต ตัวจิตมันเป็นตัวรู้

ฉะนั้นตัวรู้อย่างที่เวลาเข้าอุปปนาสมาธิเลย คำพูดนะ นี่มันพูดไม่ได้อันนี้ อันหนึ่ง แล้วตอนนี้นะ คำพูดของเขา มันจะไม่ไปไหนหรอก มันจะย้อนกลับมาที่ อภิธรรม เพราะอภิธรรมกับจิต สรุปลงแล้วก็คือสัญญาทั้งหมด

คือจำธรรมะพระพุทธเจ้ามาท่องบ่นด้วยกันทั้งหมด แล้วมันจะลงอันเดียวกัน แล้วสุดท้ายแล้ว อภิธรรมบอกว่าถึงพุทธกาลไม่มีพระอรหันต์

แต่พระอรหันต์ที่นั่นมันกลับไม่มี มันจะไปคุยกันยังงี้ก็ไม่รู้ละ เพราะอภิธรรม บอกไม่มีพระอรหันต์ แล้วเขาบอกว่าเขาจบกระบวนการแล้ว รู้เรื่องมรรคผล

ถ้าเป็นคลื่นอย่างนี้ เราบอกถ้าเป็นคลื่น มันเป็นนิมิตมันเป็นความเห็น นั่นนะจิต ส่งออกแล้วละ จิตเห็นนิมิตใจ ที่ว่าที่หลวงปู่ดูลย์บอกว่า เห็นนิมิตจริงหรือไม่จริง จริง แต่ฝ่ายหนึ่งจริง มันเห็นจริงๆ นั่นแหละ ถ้าเห็นอย่างนี้มันไม่เป็นประโยชน์ใช้ไหม เรา ถึงทั้งกันใจ แต่ถ้าเห็นกาย เราบอกว่าเห็นนิมิต มันมีอุคคหนิมิต ปฏิภาคนิมิต

นิมิตเห็นได้มากมาย แล้วจิตที่เห็นนิมิตเห็นไหม จิตเห็นนิมิตบางคนก็เห็น แล้ว นี่คราวนี้ก็เห็นอย่างนี้ บางทีก็อยากเห็นก็ไม่เห็น ไม่อยากเห็นมันก็มา มันมาเพราะอะไร มันมาเพราะคลื่นวิทยุไง คลื่นวิทยุถ้าตรงคลื่นปั๊บ เสียงมันจะมาทันทีเลย

ถ้าจิตของเรามันมีเวรมีกรรม มันมีวาสนาของมัน พอคลื่นวิทยุมันตรงแล้ว พอ ตรงแล้วมันมา ไม่อยากเห็นนะ ไม่อยากเห็นมันก็มา ถ้าอยากเห็น อยากเห็นว่าคลื่นวิทยุ วอลุ่มมันผิด อ้ออ่า! เสียงมันกวน คึกคัก! มันก็ไม่เห็นอีกแล้ว จิตมันไวมากนะ พูดถึง นิมิตนี้มันเห็นโดยธรรมชาติของมัน มันเห็นอย่างนี้ ถ้าคลื่นมันตรงปั๊บ มันมาละ แล้ว มาที่ มันเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ ถ้าไม่เป็นประโยชน์

ถ้าคนเป็นนะ ถ้าภาวนาเป็นนะ พอมันเห็นปั๊บ มันตั้งสติไว้นะ คับได้ ฐู.. จิตถือว่ารู้ นี่คือการที่ถูกรู้ ถ้าเรารักษาผู้รู้ไว้ สิ่งที่ถูกรู้ดับเลย แล้วเวลาเกิดนิมิตขึ้นมา เราไป เห็นอะไรก็แล้วแต่ เห็นเป็นภาพต่างๆ ขึ้นมา แล้วเราสงสัยกันใจ ครูบาอาจารย์ท่าน

ชำนาญของท่าน ถ้าจิตมันเป็นกลางนะ ให้ถามตัวเองเลยให้ถามจิตเลย จิตเห็นนี่แล้ว ย้อนถามตัวมันว่า อะไร! มันจะตอบออกมาเลย

โยม : ถามได้หรือคะ หลวงพ่อคะ สงสัย อย่างนั้นก็เราสงสัยหรือเปล่า ถ้าเราใช้คำถามอย่างนั้น เพราะมันไม่กล้าถาม

หลวงพ่ : ถามจิตตัวเองเลย แต่ไม่กล้าถาม ถามไม่ได้ นี่พูดถึง คนที่พูดอย่างนี้ต้อง คนชำนาญ ถ้าคนไม่ชำนาญนะ พอเราเป็นสมาธินะ คิดดูสิว่าสมาธิเป็นเรา สรรพสิ่งเป็นเรา แล้วเราจะพูดออกมากับใคร แล้วเราจะถามใคร แล้วเราจะถามยังงี้ ถามได้หรือถามได้หรือ ตัวเองยังไม่รู้จักตัวเอง แล้วจะเอาอะไรไปถามล่ะ

แต่ถ้ามันชำนาญนะ พอมันเห็นสมาธิปั๊บ โอ้..เห็นนิมิตปั๊บ..คราวนี้เป็นอย่างนี้ วัวยี เออ.. เอามาทบทวน เข้าไปใหม่ ออกมาทบทวน เข้าไปใหม่ อ้าว.. คราวหน้าก็จะทำอย่างนี้ ถ้ามันเห็นอย่างนี้ปั๊บ ก็จะตั้งโปรแกรมอย่างนี้ อย่างนี้ถูกต้องนี้ มาเริ่มทำกัน อ้าว .. ทำมาแล้วอย่าหัวเราะ

เมื่อก่อนบวชใหม่ๆ นะ เรามีภาค ๑ ภาค ๒ ภาค ๓ เลยละ นั่งสมาธิกลางคืน ทำวัตรตอนกลางคืน ทำวัตรเสร็จนะ นั่งไปท่อมสองท่อมจน ๔-๕ ท่อมเล็กนะ

โอ้โฮ.. นี่มันไปเห็นได้หมดเรื่องร้อยแปดพันเก้าเลย แต่ถ้ามั่นคนภาวนาใช้ไหม พอทำวัตรเสร็จขึ้นศาลา กลับไปกุฏิก็ต่อเลยนะ ภาค ๒ ต่อเลย มีภาค ๒ ภาค ๓ โอ้โฮ.. เป็นอย่างนี้อยู่นานนะ ก็คิดว่า โฮ..กูเก่งวัวยี กูรู้วัวยี บางทีเห็นก็จืดไว้เลยนะเหตุการณ์ เป็นอย่างนั้นๆ พอถาม ถูกบ้างผิดบ้าง อ้าว.. อ้าว.. เอ.. มันก็ผิดนี่หว่า ไม่จริงแล้ว พอเริ่มไม่จริงแล้วปั๊บ

แล้วพอไปอ่านประวัติ พอดีไปเจอประวัติหลวงปู่เทศก์กับหลวงปู่หลุย องค์หนึ่งติดสมาธิ ๑๓ ปี องค์หนึ่งติดสมาธิ ๑๑ ปี กลัวนักกลัวนาเลย พอกลัวนักจะแก้ยังงี้ จะแก้ยังงี้ ก่อนนั่งสมาธิ นิมิตไม่เอา สรรพสิ่งไม่เอาเอาความสงบของใจเท่านั้น

พอนั่งพอจิตมันสงบไป พอเรามีสติแล้ว มันก็พุทโธไปเรื่อยๆ พอจิตมันจะลงบ้างไม่ลงบ้างเป็นบางวัน มันไม่ใช่ทุกวันไป เราปฏิเสธตั้งแต่ทีแรกเลยว่า ไม่เอา.. พอ

มันมาในสมาธิไม่เอา..ไม่เอา..ไม่เอา.. สิ่งว่ามันเกิดขึ้น ไม่เอา..ไม่เอา..จิตมันเข้า ลงสู่สมาธิเลย เข้าสู่สมาธิ พอจิตมันมีฐานขึ้นมา

เพราะตอนนั้นพรรษาแรกไม่นอน ๓ เดือนไม่เคยนอนเลย พอจิตมันเริ่มลง เริ่มลงจริงๆ บ๊ีบ มันเห็นเป็นของจริง ของจริงมาแล้ว เห็นเป็นก้อนเนื้อ ก้อนเนื้อที่เขาย่างลวกว้าว ที่หมูนๆ เห็นไหม ก้อนเนื้อนั้นละ มันหมู่น หมูนๆเข้าหาเราอย่างนี้เลย นั่งสมาธิอยู่นะ นั่งสมาธิอยู่ ที่ว่าเห็นกาย ที่ดูพิจารณากาย เราเห็นเป็นก้อนเนื้อเลย มันกลิ้งมาทับเราเลย นั่งสมาธินี้ก้อนเนื้อวิ่งมาทับ แตกออกจากสมาธิหมดเลย โอ้..ขนาดนั้นเลยนะ ของจริง..ของจริงก็ทำไม่เป็น

พรรษาแรกทำไม่เป็น รู้เห็นเหมือนกันเพราะมุนานะมาก แต่ทำไม่เป็น พอทำไม่เป็น พอออกพรรษาแล้ว ตอนนั้นก็ไม่มีครูบาอาจารย์สอนใจ ถูกไปถูเรื่อยรดคงไป โอ้โฮ..หัวทกกันหวิด สมาธิมันเสื่อมใจ โอ้..แบบบริจารไปนะ ไปเม่งทั่ว ไป.. ไป.. สุดท้ายก็กลับมา อย่างนั้นก็ไปไม่รอดละ พอไปไม่รอดก็กลับมาพิจารณาจิตนะ ปัญญาอบรมสมาธินะ แล้วมันลงเรื่อย ลงเรื่อยนะ เอ้..ทางนี้ดีนี่หว่า ทางนี้ดีนี่หว่า พอมันมาถูกทาง พอมาถูกทางซัดเข้าไป คราวนี้ได้เรื่องเลย ไปเลย

ทีนี้เราทำมาหมดแล้ว ฉะนั้นถึงบอกว่าถามเดิม มันเป็นอย่างนี้ มันเป็นอย่างนี้ เพราะอะไร เพราะเรา..คิดดูสิบวชพรรษาแรกนะ ไม่นอนเลย ๓-๔ เดือนแล้วทำนี่ เห็นบ้างไม่เห็นบ้าง มันก็อย่างนี้ผิดๆ ถูกๆ อย่างนี้ แล้วพอผิดๆ ถูกๆ เราพูดนี่นะ มันเป็นเรื่องที่จับต้องได้หมด แล้วเวลาจิตของมันเป็น มันเหมือนเรากันอยู่กลางหัวอก อื้อฮือ.. ทำอะไรไม่ได้เลยอย่างนี้ เวลามันเป็นนะ แล้วมันจะทำยังไง มันก็ฝึกของมันไป พลิกของมันไป ทำงานไป จนมันทำของมันได้

อันนี้พอมันเห็นคลื่นนี้ เห็นคลื่น เห็นอะไรต่างๆ นี่ เราเห็นอย่างนี้ ถ้าเห็นกายนี้ ถูก

โยม : มันอย่างนี้ละ จิตเป็นอย่างนี้ มันก็เห็นเป็นอย่างนี้ ไป.. แต่เราไม่ปรารถนาจะเห็นมัน

หลวงพ่ : หยุตติ ก็พุทโธหยุตมัน

โยม : ก็ออกไปข้างนอก กลับมามันก็ยังปรากฏอยู่อีก

หลวงพ่ : อย่างนี้ละ ได้ยืนยันเลย ยืนยันแบบหลวงตา หลวงตาบอกว่าทุกคนมันต้องตรวจสอบ ทุกคนมันฝึก ลองมาทั้งนั้นนะ ถ้าไม่ลองมันคาใจ หลวงตาท่านบอกว่าท่านเคยเป็นนะ พอจิตท่านสงบขึ้นมา มันจะเห็นแบบไฟพะเนียงนะ หลวงตาพูดบ่อยเห็นไหม เห็นเป็นไฟพุ่งขึ้นมา

หลวงตาท่านพูด แล้วท่านก็อยากจะรู้ว่า ไฟมันจะพุ่งขนาดไหน ตามไฟนี้ไป ไฟพะเนียงนี้ตามมันไปเรื่อยๆ มันไปเรื่อยๆ ไปเรื่อยๆ ไปเรื่อยๆ ไปเรื่อยๆ ไปเรื่อยๆ ไป ไป ไป ไปไม่มีวันจบ เอ๊ย.. ญไม่ไปดีกว่า ญกลับ

นี่..หลวงตาท่านพูดเองไปฟังสิ ตามไฟพะเนียงไปไง พอจิตมันเป็นเหมือนไฟพุ่งออกไปใช่ไหม ท่านก็ตาม ตามไปคำว่า มันจะจบสิ้นที่ไหนไง สงสัยใจ วันหลังนะ เอ๊ย..ญไม่ไปกับมึงหรอก เพราะอะไรรู้ไหม เพราะมันเกิดจากจิต กลับมาที่จิตมันก็จบ มันเกิดจากจิตนี้แหละ แล้วจิตมันตามมันไปมันก็เป็นเงา มันก็ไปเรื่อย

คลื่น! เกิดจากจิตแล้วออกของมันไป มันเดี๋ยวเห็น เดี่ยวไม่เห็น เพราะเห็นไม่เห็น บ๊ีบ ว่าจิตมันสงบหรือไม่สงบ ถ้าจิตมันดีก็เห็นใส พอจิตมันขุ่นมัว มันก็มัวๆ วะ ถ้าจิตมันดีไอนี้ก็ดีด้วย จิตมันไม่ดีไอนี้มันก็ไม่ดีด้วย แล้วต่างคนก็ต่างดูกันไปดูกันมา

โยม : แสดงว่านะคะหลวงพ่ มันก็ไปเสร็จแล้วเราก็กลับ ไปตรงอื่นนะ วิปัสสนาไปจุดนั้นจุดนี้อีก กลับมาเสร็จก็ยังเห็นมัน แล้วอีกสักพักหนึ่ง เราก็มองเห็นกำลังคลื่นมันอ่อนตัว เราก็มารู้ละ เอาละมันเริ่มเสื่อมละ

หลวงพ่ : นั่นละ.. จุจิตเห็นไหม นั่นละ.. คลื่นมันเกิดจากจิต

โยม : แล้วก็จบ

หลวงพ่ : ฉะนั้นพุทโธๆ พุทโธๆ ทำให้ตรงนี้มันมันคง แล้วอย่างนี้เราก็เห็นใช่ไหม แล้วอย่างนี้บ๊ีบ เราก็ก่อนออกออกรู้ ออกพิจารณาได้ นี่ฝึกปัญญาไปเรื่อยๆ ทุกคนไปจากนี้แหละ เราไปจากที่เราเป็นไม่เป็นกันนี้แหละ เวลามันจิตมันดี เราก็มองพิจารณา

ดู ใช้ปัญญา ดู ว่าหลวงพ่อบอกว่า ไม้คิบบๆ เว้ย มันก็ดูไปเรื่อย ไฟขึ้นไม่ขึ้น ก็ลองดูดู ไม่ขึ้นก็เออ.. ดูได้ลองแล้ว นี่ก็ใช้ปัญญาคิดไปเรื่อย พิจารณาไปเรื่อย ไม่เป็นไร

โยม : ค่ะ คือมันเป็นอย่างนี้นะค่ะ ระหว่างจิตคิดกับจิตรู้ ตอนหลังพอมันจะเริ่มละเอียดขึ้น มันจะรู้ว่าโอเค จิตรู้นี้มันจับตรงนี้นะ แล้วพอคิดนะมันจะเริ่มขยับสูงขึ้นนะ

หลวงพ่ : เห็นยัง เห็นยัง

โยม : มันจะแบบไวขึ้น ที่จะจับความคิด

หลวงพ่ : ไซ้.. ไซ้.. มันสลัดทิ้งได้ไง

โยม : ค่ะ แล้วพอเรารู้คิดปั๊บ เราก็งี้

หลวงพ่ : ห้ามไม่ให้มันสงสัย ถ้ามันสงสัยนะ อะไรเป็นคิด อะไรเป็นรู้ไง แต่ถ้ารู้แล้วนะ โฮ.. ของเล่น โฮ..เราไม่เคยพูดมากนะ ธรรมดาเราสอนพุทโธ พุทโธนี่ แต่เราเอง เราไม่ใช้พุทโธเลย เราใช้กำหนดรู้ถอยกลับมาเลย รู้คือออกรู้ หลังผู้รู้คือตัวจิต ปั๊! เราไม่ต้องใช้อะไรเลย อันนี้พูดอย่างนี้ไม่ได้ แม่่งถ้าสอนๆ ไปนะ จิบหายเลย เติลิดเปิดเปิงเลย จับกันไม่ถูกเลย พุทโธ พุทโธ พุทโธก่อน พุทโธก่อน พุทโธให้ได้ก่อน พุทโธให้ได้ กำหนดรู้ คิน กลับ ลง จบ

โยม : แต่มันยังไม่ค่อยชัด

หลวงพ่ : แต่เราไม่สอนใครเลยนะ ไม่สอนใครและไม่พูดให้ใครฟังด้วย กลัวละ กลัวละ ละนะมึง ถ้าไม่ชำนาญละเลย

ฉะนั้นไม่ชำนาญ พุทโธชะ พุทโธไปก่อน เกาะให้ได้ มีอะไรเกาะไว้ก่อน อย่าเพิ่งทิ้ง เพราะพุทโธเราก็คิดขึ้นมา วิตก วิจาร ปีติ สุข เอกัคคตารมณ์ กำหนดรู้ กำหนดรู้ ก็ยังหายเลย กลับมาปั๊! ใครเป็นคนกำหนด ใครเป็นคนส่งออก ย้อนกลับมันมา

โยม : หนูก็เริ่ม เริ่มใช้คำถามแล้ว

หลวงพ่ : เพราะมันเห็น มันรู้เห็นไหม ของหยาบๆ อย่างนี้หลอดเล็ก ของโกหก ของหลอดทั้งนั้น พับๆ เลย อันนี้เพียงแต่ว่ามันไปพูดให้ใครฟังไม่ได้ ไปพูดให้ใคร ฟังมันออกข้างนอกหมด ของจริงมีอย่างหนึ่ง

เราต้องรู้ดูภาวะของคน ใครรับได้ ไม่ได้ คนจะมีดูภาวะแค่ไหน จะสอนเขา ยังไม่รู้อะไรเลย เด็กมานะ อ้าว..ยกโต๊ะตัวนี้ที ยกโต๊ะ.. มันยังยกยากูลท์ ยกโต๊ะยังง ใจไหว ไอ้ห่า..ไม่ใช่ผู้ใหญ่มันจะยกได้ แล้วเด็กมานะ ภูให้ยากูลท์ขวดมันดีใจตายห่าเลย เด็กนะดูภาวะเขาแค่นั้น จะสอนคนมันต้องดูตรงนี้ มันแค่ไหน รับได้แค่ไหน คนมี ความสามารถแค่ไหน ไม่ใช่มาแก้ม่งเหมือนกันหมด ไม่ได้หรอก ไม่ได้

อันนี้พูดถึงนิมิต นิมิตก็คือนิมิต นี่คือประสบการณ์ แล้วพออย่างนี้ มันจะถูกไม่ ถูก แล้วทำไปเรื่อยๆ ฝึกไปเรื่อยๆ แล้วมันจะละเอียดไปเรื่อยๆ ทุกอย่างสันติภูริโก ปัจจัตตังรู้จำเพาะตน รู้จากการกระทำของตัว ตัวเองทำเข้าไป ฝึกเข้าไป คนเราจะล่วง พันทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะของใครของมัน ฝึกจิต ดวงนั้นให้เข้มแข็งขึ้นมา จิตดวงนั้นจะมีประโยชน์ขึ้นมา จากความขยันหมั่นเพียรของ คนๆ นั้น เนาะ จบแล้ว